

Het theologisch studiefonds Hallet in de twintigste eeuw

Inleiding

De scheiding van kerk en staat in 1796 leidde tot ingrijpende veranderingen in de Nederlandse samenleving. Aan de universiteiten ging die verandering niet ongemerkt voorbij. Des te opvallender is het dat instellingen uit de tijd van de Republiek soms verrassend goed in staat bleken om zich te handhaven in het nieuwe bestel. Het voorbeeld dat in dit artikel besproken wordt is het theologisch studiefonds Anthony Hallet, dat tot op de huidige dag functioneert onder leiding van nazaten van de familie van de stichter. De oudere geschiedenis van het fonds is beschreven door G.H.M. Posthumus Meyjes.¹

De uit Antwerpen afkomstige Waals-gereformeerde koopman Anthony Hallet had zijn fortuin gemaakt in Keulen. Hij overleed in 1612 zonder nageslacht, ten huize van zijn neef Nicolaas Malapert te Utrecht. De begrafenis vond plaats in de Janskerk. Bij testament had Hallet het aanzienlijke bedrag van f48.000 ter beschikking gesteld voor de opleiding van armlastige studenten in Leiden. Daarbij werd niet gespecificeerd naar een bepaalde academische discipline, maar al spoedig ging het om theologiestudenten. Door B. Hartmann is het initiatief van Hallet in 1978 gekarakteriseerd als een voorloper van wat later de 'derde geldstroom' zou gaan heten.²

De geschiedenis van het fonds weerspiegelt de veranderingen in de Nederlandse samenleving. Vormen van contact met de studenten, werving, bestuursstructuur en wijze van beleggen en financieren veranderde in de loop der eeuwen, maar het ideaal van een zelfstandig fonds voor de ondersteuning van theologiestudenten bleef.

Het archief van het fonds dat ons ter beschikking is gesteld, bevat een schat aan gegevens. Het omvat veel meer dan wij in het bestek van dit beknopte overzicht van de recente geschiedenis van het fonds kunnen bieden. In deze bijdrage brengen we vooral de

¹ G.H.M. Posthumus Meyjes, *Geschiedenis van het Waalse college te Leiden 1606-1699, tevens een bijdrage tot de vroegste geschiedenis van het fonds Hallet*, Leiden 1975.

² Aangehaald in: 'Schilderij van Anthony Hallet overgedragen', in: *Mare* 23, 16 februari 1978.